

Raadsvergadering d.d. : 01 juni 2023

Afdeling : Beheer Ruimte en Organisatie

Portefeuillehouder : Wethouder M. Van Dalen

Onderwerp : Zienswijze Concept-begroting en
werkprogramma MRE

Betreffend onderdeel : Taakveld 0 "Bestuur en ondersteuning"
programmabegroting

Samenvatting

De Metropoolregio Eindhoven (MRE) heeft de concept-begroting 2024 en het concept-werkprogramma 2023-2024 ter zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraad. Voorgesteld wordt om een zienswijze in te dienen op de begroting.

Inleiding

De voorliggende concept-begroting en concept-werkprogramma zijn de eerste concrete uitwerkingen van het nieuwe Samenwerkingsakkoord 2023-2026 dat op 1 maart 2023 is vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de MRE. Op 13 en 19 april 2023 organiseren de 4 gemeenschappelijke regelingen MRE, GGD, VRBZO en ODZOB gezamenlijke informatiebijeenkomsten voor raadsleden voor een uitleg over de conceptbegroting.

Advies

1. Een zienswijze in te brengen op de concept-begroting 2024, met het verzoek om de invulling van de extra formatie en de (structurele) dekking daarvan duidelijker toe te lichten.
2. Geen zienswijze in te brengen op het concept-werkprogramma 2023-2024.
3. De zienswijzen kenbaar te maken aan de MRE middels bijgaande brief.

Beoogd effect

Goede uitvoering van de samenwerking in de Metropoolregio Eindhoven met de 21 deelnemende gemeenten. Op grond van artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen kan de gemeenteraad een zienswijze geven. Daarmee geeft zij invulling aan de volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol.

Argumenten

Nummering argumenten komt overeen met nummering advies

1.1 De indexatie van de programmabegroting 2024 is conform de vastgestelde kadernota en de afspraken van de 4 regionale gemeenschappelijke regelingen MRE, GGDBZO, ODZOB en VRBZO.

- Inwonersbijdrage Regionale opgaven (Indexering 3,56%);
- Inwonersbijdrage Brainport Development (Indexering 3,56%);
- Inwonersbijdrage Stimuleringsfonds (stijging op basis van aantal inwoners MRE-gebied);
- Inwonersbijdrage RHCE (Indexering 3,56%);

1.2 De programmabegroting 2024 is conform het financiële kader en de kadernota. De opbouw is gelijk aan eerdere begrotingen en het samenwerkingsakkoord.

In de begroting zijn drie programma's onderscheiden:

1. Metropoolregio Eindhoven, bestaande uit de inhoudelijke thema's:
 - Economie, inclusief Stimuleringsfonds en bijdrage Brainport Development NV
 - Transitie Landelijk gebied
 - Energietransitie
 - Mobiliteit
 - Ruimte en Wonen
 - Bestuurlijke samenwerking, organisatie, regionale strategie en Gulbergen.
2. Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE)
3. Programma Overhead, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen:
 - Metropoolregio Eindhoven
 - Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE)

De impact van de schaa sprong op brede welvaart is een belangrijk nieuw aandachtgebied onder strategie. Daarbij zijn onderdelen (zoals het voorzieningenniveau / Utrechtse barcode) in de begroting nog opgenomen onder economie, waarbij deze in het werkprogramma 2023-2024 al naar strategie verschoven is.

1.3 Het nieuwe samenwerkingsakkoord leidt tot een grotere opgave, wat wordt gedekt vanuit externe middelen en een verschuiving van middelen binnen de inwonersbijdrage van Stimuleringsfonds naar Regionale opgaven.

De nieuwe opgave ruimte en wonen, een programmatische aanpak, de extra inzet op brede welvaart, de regiodeal en het versterken van de positie van de raden hebben een meerjarige impact. Dat resulteert ook in het versterken van de organisatie MRE om de urgente opgaven en benodigde versnelling met elkaar, als 21 gemeenten, te kunnen realiseren. De formatie van de MRE met 12 fte verhoogd van 20,3 naar 32,3 fte. De extra benodigde personele capaciteit wordt voor 6,5 fte gefinancierd door inzet van provinciale en rijksmiddelen (gekoppeld aan afspraken rondom de mainportstatus) en voor 5,5 fte doorerschikking binnen de MRE-begroting.

Dit leidt in de voorliggende begroting tot een verschuiving van middelen van de inwonerbijdrage Stimuleringsfonds naar de inwonerbijdrage Regionale opgaven. Deze verschuiving is neutraal, de totale inwonerbijdrage voor het jaar 2024 wijzigt niet.

1.4 De dekking van de uitbreiding van 12 fte is incidenteel, het is in de begroting onvoldoende duidelijk of de invulling incidenteel of structureel wordt voorzien.

Voorstel voor zienswijze op Concept-programmabegroting MRE 2024

De verschuiving van de interne middelen van Stimuleringsfonds naar werkorganisatie én de dekking van de externe middelen vanuit Rijk en Provincie zijn niet structureel. Conform artikel 3.2 van de Beleidsregel Stimuleringsfonds Metropoolregio Eindhoven, kan deze inzet maximaal 3 jaar vanuit het Stimuleringsfonds betaald worden.

Dit betekent dat er geen verplichtingen aangegaan kunnen worden voor een langer durende inzet van menskracht dan die maximale periode van 3 jaar. De 12 fte zullen flexibel ingevuld moeten worden. Om onafhankelijke ontwikkeling, advisering en uitvoering van de opgaven te garanderen, dient de extra formatie betrokken te worden uit verschillende organisaties.

Als na 3 jaar nog behoefte is aan extra inzet van personele capaciteit op hetzelfde onderwerp, dan moet deze beschouwd worden als structurele capaciteit en kan deze niet meer gefinancierd worden uit de middelen van het Stimuleringsfonds. Dan lijkt het vooralsnog logisch om tijdig de discussie over de hoogte van de inwonerbijdrage te voeren als regio. Daarbij komt nog het risico van de structurele dekking van de externe middelen voor 6,5 fte. Ook deze worden nu uit incidentele middelen gedekt.

Als het MRE voornemens is om de benodigde formatie in 2023 al structureel in te vullen, dan is de structurele dekking een risico voor de deelnemende gemeenten. De discussie over de structurele dekking en inwonerbijdrage dient in dit geval al eerder gevoerd te worden. De raad verzoekt de MRE om de invulling van de extra 12 fte en de (structurele) dekking daarvan duidelijker toe te lichten in de begroting 2024.

2.1 Ook het werkprogramma 2023-2024 is gebaseerd op het nieuwe Samenwerkingsakkoord.

Op 1 maart 2023 heeft het Algemeen Bestuur van de MRE het nieuw Samenwerkingsakkoord 2023-2026 vastgesteld. Hierin zijn de volgende vijf strategische hoofdpogaven opgenomen: ruimte en wonen (kwaliteit leefomgeving); toekomstbestendig mobiliteitssysteem; toekomstbestendig energiesysteem; vitaal economisch systeem en vitaal landelijk gebied. Deze worden belegd bij inhoudelijke portefeuillehoudersoverleggen. De belangrijke ontwikkelingen schaa sprong en brede welvaart worden ondergebracht bij strategie.

2.2. De uitwerking van de doelen op hoofdlijnen naar concrete acties en projecten gebeurt in het concept-werkprogramma in 2023 en 2024.

In het werkprogramma worden de samenhang en de daarop te nemen acties ook uitgebreid beschreven maar wel op een abstract niveau. Het concretiseren van de acties en het beoogd resultaat is de belangrijkste eerste stap in het werkprogramma. Daarbij blijft de samenhang tussen de thema's binnen de samenwerking en de trajecten van andere overheden een bijzonder aandachtspunt.

Kanttekeningen

Nummering kanttekeningen komt overeen met nummering advies

1.1 Het is nog niet duidelijk of de uitbreiding van de formatie incidenteel of structureel is en hoe de MRE deze op termijn structureel gaat financieren.

Dit risico wordt onder de aandacht gebracht in de zienswijze van Bergeijk en de andere Kempengemeenten.

1.2 Het risico bestaat dat de grotere opgave van de MRE ook meer ambtelijke capaciteit van de gemeenten vraagt.

De impact van de opgave is voor de hele regio, in het werkprogramma wordt de inzet van de werkorganisatie MRE en de gemeentelijke inzet benoemd. De MRE faciliteert de grote opgave met een uitbreiding van de eigen werkorganisatie. Daarnaast kan dit ook leiden tot een groter beroep op de ambtelijke capaciteit van de deelnemende gemeenten voor inbreng, afstemming en projecten. Dit is geen onderdeel van de begroting van de MRE, wel een belangrijk aandachtspunt voor de gemeentelijke begroting.

1.3 De kans bestaat dat één of meerdere gemeenten binnen de MRE zich niet kunnen vinden in de voorgestelde programmabegroting 2024 en werkprogramma 2023-2024.

Een zienswijze heeft vooral effect als deze door een meerderheid van de 21 gemeenten wordt gesteund. Een zienswijze kan leiden tot een gewijzigd besluit van het AB van de MRE. Het AB van de MRE zal alle reacties/zienswijzen van de raden betrekken bij de vaststelling van de begroting op 5 juli 2022.

Financiën

De begroting van Bergeijk wordt structureel verhoogd met € 6.500 naar € 297.100. Dit wordt gedekt door de stelpost loon- en prijsstijgingen. Dit wordt verwerkt in de PPN 2024-2027.

De nieuwe opgave ruimte & wonen, een programmatische aanpak, de extra inzet op brede welvaart, de regiodeal en het versterken van de positie van de raden hebben een meerjarige impact. Dat resulteert ook in het versterken van de organisatie MRE om de urgente opgaven en benodigde versnelling met elkaar te kunnen realiseren. De werkorganisatie van de MRE neemt met 12 fte toe. Hiervoor is € 1,455 miljoen nodig. In de concept-begroting 2024 wordt € 0,78 miljoen (6,5 fte) gefinancierd door inzet van provinciale en rijksmiddelen. Er wordt structureel € 0,675 miljoen (5,5 fte) vanuit de bijdrage Stimuleringsfonds toegevoegd aan de bijdrage Regionale opgaven (werkprogramma). Daarmee blijven de bijdragen van de gemeenten gelijk in de voorliggende conceptbegroting.

Zowel de verschuiving van de interne middelen als de dekking van de externe middelen zijn niet structureel. Dit kan potentieel een risico zijn voor de deelnemende gemeenten. Als de dekking niet geregeld wordt, dan zullen de gemeenten een extra bijdrage moeten doen. Op € 1,455 miljoen

betekent dat voor de gemeente Bergeijk (aandeel circa 2,4%) een kleine € 35k structureel als er extra inwonerbijdrage benodigd is ter dekking. Dit is niet nodig als de formatieuitbreiding voor een afgebakende periode (bijvoorbeeld 3 jaar) in dienst komt bij de MRE als een flexibele schil. Dit voornemen is echter niet duidelijk.

Maatschappelijk verantwoord inkopen

Er is geen sprake van een inkoop/aanbesteding naar aanleiding van dit voorstel.

Communicatie

Na besluitvorming door de raad op 1 juni, wordt de zienswijze voor de deadline van 8 juni kenbaar gemaakt aan de Metropoolregio Eindhoven.

Uitvoering

De Begroting 2024 en het werkprogramma 2023-2024 worden inclusief zienswijzen op 21 juni 2023 behandeld in de Commissie van advies Financiën. Vervolgens worden de Begroting en het werkprogramma inclusief zienswijzen en advies op 5 juli vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief MRE
2. Begroting 2024
3. Werkprogramma 2023-2024
4. Concept Raadsbesluit
5. Concept-brief zienswijze MRE
6. Concept Raadsvoorstel

Advies Raadscommissie

De commissie ABZ heeft in haar vergadering d.d. 11 mei 2023 geadviseerd om het stuk door te geleiden naar de raadsvergadering van 01 juni 2023 als **hamerstuk/besprekstuk**.

<Wordt ingevuld door Griffier>

Burgemeester en wethouders van Bergeijk,

A.J.M. Ewalds
Gemeentesecretaris

A. Callewaert – de Groot
Burgemeester